

19-302350-513

Nagyvázsonyi Kinizsi Vadásztársaság

VADGAZDÁLKODÁSI ÜZEMTERVE

**Veszprém
2018**

19-302350-513

Nagyvázsonyi Kinizsi Vadásztársaság

VADGAZDÁLKODÁSI ÜZEMTERVE

Surányi Péter tájegységi fővadász

Tervkészítő neve és aláírása

Csajka György elnök

VGE vezetőjének neve és aláírása

**Veszprém
2018**

Vadászati hatóság jóváhagyása:

A vadgazdálkodási terv érvényességi idejére és feltételeire vonatkozó hatósági jóváhagyás szövege, valamint a jóváhagyó aláírása.

1. A vadgazdálkodási egység alapadatai

1.1. A vadgazdálkodási egység alapadatai		
A vadgazdálkodási egység neve:	Nagyvázsonyi Kinizsi Vadásztársaság	
Azonosító száma:	19-302350-513	
Típusa:	Egyesület	
Rendeltetése:	Vadgazdálkodás	
Telephelye:	8241 Aszófő Kossuth L. u. 19.	
Levelezési címe:	8241 Aszófő Kossuth L. u. 19.	
Email címe:	bernat.attila1@gmail.com	
Kapcsolattartó neve:	Bernát Attila	Telefonszám: +36302091305

1.2. A vadgazdálkodási egység elhelyezkedése

A vadászterület földrajzi elhelyezkedését mutató térkép az 5.3 mellékletben csatolva.

A vadászterület részletes határleírása:

Kiinduló pont a Barnag irányából érkező közút és a Tótvázsony – Pécselyi közút metszéspontja, innen DK-i irányba fordul és a közúton halad a Pécselyi községhatárig, ahol É-i irányba fordulva a Pécsely-Barnag, Pécsely-Tótvázsony, Balatonszőlős-Tótvázsony községhatárokon haladva kijut a Tótvázsony – Balatonszőlős közútra Ettől a ponttól D-i irányba halad tovább, a közutat követi a a Balatonszőlős 3 erdőtag DNY-i sarkáig. Onnan az erdőtag D-i peremén fut K-i irányban a DK-i sarokig. Ettől a ponttól a Balatonszőlős 051, 050, 049/53, 039/13 hrsz-ú utakon a Csibehegyi-Újhegyi zártkert K-i határáig, amelyen D-i irányban fut a belterület határáig. Azon tovább haladva eléri a Fő utcát, amelyen visszakanyarodik a 7304 sz. közútra, ahol NY-i irányba fordul és a Balatonszőlős – Pécsely közúton folytatódik a Balatonszőlős – Pécsely községhatárig A községhatárt elérve a vadászterület határa D-re fordul és a községhatáron fut tovább a Pécsely 0193/4 hrsz-ú útig, azon, majd a Pécsely 0206-os hrsz.-ú úton NY-ra haladva eléri a 7307 sz. Aszófő – Pécsely közutat. A közúton kb 500 m-t halad dél felé, majd a Pécsely 0136-os úton (Klárpusztai műút) délnyugatra fordul, és a csatlakozó Pécsely 0121 hrsz.-ú úton eléri a 7338 sz. Pécsely – Balatonakali közutat. A közúton tovább halad Vászolyon, majd Dörgicsén át amíg eléri a Dörgicse-Balatonakali községhatárt. Itt K-re, majd DK-re fordulva követi a községhatárt a Dörgicse 092 hrsz-ú útig. Onnan tovább az úton Dörgicse-Balatonudvari községhatárig, majd azon átlépve a Balatonudvari 062 hrsz-ú murvás úton ÉK, majd D-i irányban a 71 sz. főútig, majd a Balatonakali – Balatonudvari községhatáron (Fövenyesen át) déli irányban folytatódik Somogy megye határáig. Itt nyugatra fordul, és a megyehatáron folytatódik a Balatonakali – Zánka községhatárig, majd azon visszakanyarodik a medervonalig, majd azon ér el a Zánka községi strandig. Itt északnyugati irányba fordul és a Rákóczi út, Fő utca vonalán rácsatlakozik a községet északnyugat – délkeleti irányban metsző 7312 sz. közútra. A közúton fut tovább Tagyon, Óbudavár, Mentshelyig. Utána rátér a 73113 sz. közútra és Vöröstó, Barnag községeket érintve halad tovább a kiindulási pontig, a Tótvázsonyt – Pécsellyel összekötő közúttal alkotott metszéspontig.

2. A vadgazdálkodási adottságok jellemzése

2.1. A vadgazdálkodási tájegység szerinti besorolás			
VGTE kódja:	513	Neve:	Balaton-felvidéki Vadgazdálkodási Tájegység
A vadgazdálkodási tájegység jellemzése			
<p>A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység Veszprém megyében helyezkedik el. Területének mintegy 92%-a vadgazdálkodásra alkalmas.</p> <p>A vadgazdálkodási tájegység területének 38.8%-át borítják szántó és gyepterületek, az erdő aránya 21.0%, míg a terület 23.3%-a vízfelület.</p> <p>Tipikus nagyvadas vadgazdálkodási tájegység a Dunántúli-középhegységre (Bakony) jellemző ökológiai adottságokkal és nagyvadállománnyal.</p> <p>A szántó területe viszonylag kicsi, helyette azonban jelentős a szőlők aránya.</p> <p><i>A vadgazdálkodási tájegység megyék közötti megoszlása:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Veszprém: 126,370 ha (100.0%) <p>A dunántúli nagyvadas tájegységekre jellemzően, az apróvad már évtizedekkel ezelőtt elvesztette jelentőségét. Az ökológiai adottságok behatárolják a szarvasfélék állományainak minőségét. A nagyvadállományok kezelése tekintetében a szarvas és vaddisznó állományok csökkentése és alacsonyabb szinten való stabilizálása a legsürgetőbb kérdés.</p> <p><i>A vadgazdálkodási tájegységben térített mezőgazdasági és erdei kár alakulása a megelőző időszakban (1998-2014.):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A térített mezőgazdasági vadkár nagysága a vadgazdálkodási tájegységben a tájegységi rangsort tekintve átlag feletti. Az 1998-2014. közötti időszakban a folyóértéken tekintett károk időközi ingadozással növekedtek, 2-4 millió Ft-ról 20.5-23 millió Ft-ra. • A térített erdei károk nagysága a rangsor alapján szintén átlag feletti és 2010-es kiugró értékkel (3.6 millió Ft) növekvő trendet mutat (0.1-0.5 millió Ft → 0.5-1 millió Ft). <p><i>A vadgazdálkodási tájegység Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI) közötti megoszlása:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Balaton-felvidéki NPI: 126,357 ha (100.0%) • Duna-Ipoly NPI: 11 ha (0.0%) <p>A vadgazdálkodási tájegységben található Ramsari vizes élőhelyek területe és a tájegység részesedése az adott élőhelyből:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Balaton Ramsari Terület: 29,875 ha (50.2%) 			

2.2. Vadgazdálkodási adottságok jellemzése						
2.2.1. A nagyvad jellemzése						
Faj	Előfordulása	Állomány	Hasznosítás	Lőtt trófeás vad		Vadgazdálkodási jelentősége
		trendje		száma	minősége	
Gímszarvas	van	stabil	növekvő	30	közepes	közepes
Dámszarvas	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
Őz	van	stabil	növekvő	40	gyenge	közepes

Muflon	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
Vaddisznó	van	stabil	növekvő	31	közepes	nagy

Az értékelés alapjául szolgáló 2007-2017. évekre vonatkozó adatok az Országos Vadgazdálkodási Adattártól kikérhetők.

2.2. Vadgazdálkodási adottságok jellemzése

2.2.2. Az apróvad jellemzése

Faj	Előfordulása	Állomány	Hasznosítás	Vadászati és vadgazdálkodási jelentősége
		trendje		
Mezei nyúl	van	növekvő	csökkenő	nincs
Fácán	van	csökkenő	csökkenő	nincs
Fogoly	nincs	nincs	nincs	nincs
Vetési lúd	nincs	nincs	nincs	nincs
Nagy lilik	nincs	nincs	nincs	nincs
Nyári lúd	nincs	nincs	nincs	nincs
Tőkésréce	nincs	nincs	nincs	nincs
Balkáni gerle	van	stabil	csökkenő	nincs
Örvös galamb	nincs	nincs	nincs	nincs
Dolmányos varjú	van	növekvő	növekvő	közepes
Szarka	van	csökkenő	csökkenő	közepes
Szajkó	van	csökkenő	csökkenő	közepes
Róka	van	növekvő	növekvő	közepes
Borz	van	csökkenő	csökkenő	közepes
Kóbor kutya	van	csökkenő	csökkenő	közepes
Kóbor macska	van	csökkenő	csökkenő	közepes
Házi görény	nincs	nincs	nincs	nincs
Nyest	nincs	nincs	nincs	nincs
Üregi nyúl	nincs	nincs	nincs	nincs
Pézsmapocok	nincs	nincs	nincs	nincs
Aranysakál	van	növekvő	növekvő	közepes
Mosómedve	nincs	nincs	nincs	nincs
Nyestkutya	nincs	nincs	nincs	nincs

Az értékelés alapjául szolgáló 2007-2017. évekre vonatkozó adatok az Országos Vadgazdálkodási Adattártól kikérhetők.

2.3. Természetvédelmi szempontból kiemelt területek ismertetése

Törzskönyvi nyilvántartási szám	Vadgazdálkodási egység területére eső terület (ha)	Természetvédelmi terület megnevezés
282/NP/97	3773,64	Balaton-felvidéki Nemzeti Park

Természetvédelmi előírások:

Az Észak-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervét kihirdető 12/2018. (VII. 3.) AM rendelet 5. számú mellékletében található természet- és tájvédelmi előírásokat és a 6. számú mellékletben felsorolt „hosszú távú természetvédelmi célokat” kell figyelembe venni, amennyiben a vadgazdálkodási tájegységben található védett természeti terület vonatkozásában nincsen kihirdetett kezelési terv, vagy annak vadgazdálkodásra vonatkozó előírásai nem rendelkeznek eltérően.

A védett természeti területek természet-, és tájvédelmi előírásai:

1. Vadászati és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést is) nem járhat a védett természeti értékek és területek jelentős zavarásával, veszélyeztetésével vagy károsításával.
2. Fokozottan védett madárfaj szaporodó, költő, táplálkozó, telelő területén vadgazdálkodási tevékenység csak úgy folytatható, hogy az ne zavarja jelentős mértékben annak élettevékenységét.

Nagyvad

3. A nagyvadállomány csökkentése során kiemelt figyelmet kell fordítani a nőivarú nagyvad egyedek, különösen a muflon- és dámszarvas-, valamint a vaddisznó állomány fokozott hasznosítására.
4. A nagyvadfajok takarmányozása, etetése – a vaddisznó intenzív vadászatát biztosító szórók üzemeltetésének kivételével – a vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést el nem érő védett természeti területeken tilos. A vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést elérő védett természeti területeken takarmányozás csak abban az esetben végezhető, ha a vadlétszám az élőhelyet még nem veszélyeztető legmagasabb vadlétszám alá csökken

Vadgazdálkodási tevékenység

5. A vadászati, vadgazdálkodási tevékenység során különös figyelmet kell fordítani a gyepék megóvására, a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.
6. A vadászat, vadgazdálkodás során keletkező hulladékokat a vadászatra jogosultnak a vadászterületről haladéktalanul el kell távolítani.
7. Februári hajtó és terelő vadászatok helyét és időpontját a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.
8. Hattyúnyakkal való csapdázási tevékenység csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetve kezdhető meg.

Vadgazdálkodási létesítmények, vadföld

9. Az 505. sz. Zalai-dombsági, az 506. sz. Zala-kisbalatoni, az 507. sz. Bakonyi, az 508. sz. Marcal-medencei és az 513. sz. Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben a vadászati és vadgazdálkodási berendezések számát, helyét és funkcióját 2018. december 31-ig felül kell vizsgálni. A meglévő és tervezett berendezéseket a természetvédelmi kezelővel egyeztetni

2.3. Természetvédelmi szempontból kiemelt területek ismertetése

Törzskönyvi nyilvántartási szám	Vadgazdálkodási egység területére eső terület (ha)	Természetvédelmi terület megnevezés
szükséges.		
<p>10. Fokozottan védett természeti területen kizárólag hordozható les, szóró, épített vadbefogó létesíthető. Erdőrezervátum magterületén semmilyen vadgazdálkodási létesítmény nem létesíthető, kivéve hordozható (mobil) magaslesek, amik csak augusztus 15. – február 28. között használhatók.</p> <p>11. A természet védelméről szóló törvényben meghatározott lápok és források, mint minden esetben országosan védett természeti területek vonatkozásában az alábbi előírás érvényesítendő: a lápok területén és a források 100 méteres környezetében szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.</p> <p>12. Állandó gyepterületeken (művelési ágtól függetlenül) vadászati, vadgazdálkodási létesítmények közül dagonya, takarmánytároló, vaditató, apróvad tenyésztésére szolgáló létesítmény nem létesíthető.</p> <p>13. Szórón kombájntiszta szemes takarmány, csöves kukorica, valamint répafélék és almatörköly használhatók.</p> <p>14. Vad etetést, takarmányozást csak mesterségesen létesített vadetetőből lehet végezni. Lédús és erjesztett takarmányt csak tálcáról lehet etetni.</p> <p>15. A szórók környezetében az esetlegesen megjelenő gyomnövényeket (parlagfű, stb.) rendszeres kaszálással, vagy nyúvással még magérlelés előtt el kell távolítani.</p> <p>16. Sózók csak tuskósózó, sózóláda, oszlopsózó vagy sózóvályú formájában üzemeltethetők. A talajra sót szétszórni tilos.</p> <p>17. A használaton kívüli, leromlott állapotú vadgazdálkodási-vadászati létesítmények elbontásáról és elszállításáról a vadászatra jogosult köteles folyamatosan gondoskodni a vegetációs időn kívül.</p> <p>18. A téli etetési időszak után a nagyvadetetők környékén szétszórt szénát össze kell gyűjteni, illetve év közben legalább egy alkalommal az etetőhely körül felverődő gyomokat magérlelés előtt le kell kaszálni.</p> <p>19. Fokozottan védett területen új vadföld nem létesíthető.</p> <p>20. Művelt vadföldeken a művelés során fokozott figyelmet kell fordítani a gyom- és inváziós növények terjedésének megelőzésére.</p>		
Zárttéri vadtartás, -kibocsátás, -telepítés		
<p>21. Kizárólag őshonos fajok repatriációs célú kibocsátása lehetséges. Egyéb vadfajok, illetve nagyvadtartásból származó vad szabad vadászterületre történő kibocsátása tilos.</p> <p>22. Idegenhonos fajok betelepítése tilos. A spontán betelepülő idegenhonos fajok (mosómedve, nyestkutya) állományának felszámolására kell törekedni.</p>		
Apróvad		
<p>23. Azonos területrészen évente legfeljebb két alkalommal kerülhet sor apróvad hajtóvadászatra.</p>		
Vízivad vadászat		
<p>24. Tómederben löállás nem létesíthető.</p> <p>25. Vizes élőhelyeken a vadászható ragadozó fajok gyérítése március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történjen.</p>		

2.3. Természetvédelmi szempontból kiemelt területek ismertetése

Törzskönyvi nyilvántartási szám	Vadgazdálkodási egység területére eső terület (ha)	Természetvédelmi terület megnevezés
<p>Hosszú távú természetvédelmi célok:</p> <ol style="list-style-type: none">1. A természetvédelem hosszú távú, a vadgazdálkodást is érintő célja az ország teljes területén a biológiai sokféleség, valamint a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzése, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítása, az élőhely vesztésből, az élőhelyek minőségének romlásából, illetve a fajok túlhasznosításából származó veszélyek csökkentése. Ennek érdekében a vadállomány igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.2. A vadgazdálkodás, vadászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, ami a vadfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti. Az őshonos vadfajok vadászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.3. A védett természeti, illetve a Natura 2000 területek általános és egységes természetvédelmi célkitűzése az azokon található védett, fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve amennyiben a természeti értéket az extenzív területhasználat tartja fenn, az azt fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.4. Kiemelt természetvédelmi cél azon vadászható fajok állományszabályozása, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerekre, a védett, illetve veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre túlzott terhelést jelentenek.5. A vadászattal összefüggő jogellenes természetkárosító cselekmények megelőzése, felszámolása. A védett és fokozottan védett fajok egyedei elejtésének megakadályozása.6. A vadgazdálkodás során fokozott figyelmet kell fordítani a nagyvad populációsűrűségének szabályozására. Akkora létszámú nagyvad fenntartása a cél, amely:<ol style="list-style-type: none">6.1. nem veszélyezteti a taposásra, bolygatásra érzékeny természetes és természetszerű élőhelyeket, különös tekintettel a forrásokra, patak völgyekre, lápokra, magassásosokra, mocsárrétekre, zombékosokra, hegyi rétekre, erdőssztyeprétekre, a domb- és hegyvidéki sziklagyepekre, valamint karsztbokorerdőkre,6.2. lehetővé teszi a védett és fokozottan védett, illetve veszélyeztetett fajok hosszú távú fennmaradását,6.3. nem veszélyezteti élőhelyének természetes folyamatait és biológiai sokféleségét,6.4. mellett az erdőgazdálkodás során a folyamatos erdőborítást megteremtő gazdálkodási módszerek hatékonyan alkalmazhatóak7. Olyan nagyvadgazdálkodást kell folytatni, amely elsősorban az őshonos, magas genetikai értékű állományok (gímszarvas, őz) minőségi és nem mennyiségi megőrzését tűzi ki célul.8. Nagyvadgazdálkodási célú berendezés csak a nagyvadállomány sűrűsége megfelelő szinten tartásának elérése érdekében létesüljön, minimalizálva a zavarást, a berendezés környezetének degradálódását és a tájésztétikai problémákat.9. Törekedni kell az ólomsörét használatának teljes körű kiváltása más, nem környezetszennyező technológiákkal.10. Törekedni kell a nagyvad intenzív takarmányozásának megszüntetésére. Hosszú távon jelentősen csökkenteni kell a kijuttatott takarmány mennyiségét. Az ökológiai vadeltartó képességnél magasabb nagyvadlétszám intenzív takarmányozással való mesterséges fenntartását mindenhol meg kell szüntetni.		

2.3. Természetvédelmi szempontból kiemelt területek ismertetése

Törzskönyvi nyilvántartási szám	Vadgazdálkodási egység területére eső terület (ha)	Természetvédelmi terület megnevezés
<p>11. Az 503. számú Alpokaljai, az 507. számú Bakonyi, az 510. számú Vértes-hegységi, az 512. számú Dunazugi és az 513. számú Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben kívánatos a nagyragadozók (farkas, hiúz) állandó jelenléte, ezért a vadgazdálkodási tevékenység során figyelmet kell fordítani a megőrzésükre. Azon területeken, ahol e fajok tartós jelenlétére lehet számítani, a vadászatokat úgy kell tervezni, hogy az ne zavarja indokolatlan mértékben e fokozottan védett ragadozókat. Mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy e fajok egyedeit sem szándékosan, sem véletlenül ne ejtsék el.</p> <p>12. Javítani kell az őshonos, veszélyeztetett apróvadfajok, így különösen a mezei nyúl és a fogoly életfeltételein. A vadgazdálkodás során előtérbe kell helyezni az e fajoknak kedvező élőhelyfejlesztéseket és az e fajok számára kedvező vadföldgazdálkodást. Mindenképpen kerülni kell a túlhasznosítást. A szárnyasvadfajok esetében is a védelmet döntően a természetes állomány védelmével, és nem pedig tenyésztett madarak kibocsátásával kell biztosítani. Szárnyasvad kibocsátás esetén biztosítani kell, hogy a tenyésztett madarak ne jelentsenek állategészségügyi kockázatot a vadon élő állomány számára, illetve a kibocsátás technológiája ne okozza a ragadozók adott területen való túlzott csoportosulását.</p> <p>13. A vízivad hasznosítása olyan mértékű legyen, amely minimalizálja a védett és fokozottan védett fajok egyedeinek akár szándékos, akár véletlenül történő elejtését, illetve kellő nyugalmat biztosít mind a vadászható, mind a védett, fokozottan védett vízimadár-fajok állományainak. A vadászat szabályozásának biztosítania kell a kései, elnyúló költési időszakokkal rendelkező fajok költésének biztonságát, a vízivad költése és vonulása szempontjából fontos vizes élőhelyek nyugalma (különös tekintettel a globálisan veszélyeztetett fajok előfordulási helyeire), valamint a zord időjárású téli időszakban szükséges zavartalanságot. El kell érni, hogy valamennyi vizes élőhelyen már rövid távon is megszűnjön az ólomsörét használata.</p> <p>14. Hazánkban az elmúlt évszázadokban már meghonosodott, azonban nem őshonos vadfajok állományait csak olyan területeken indokolt fenntartani, ahol azok nem jelentenek veszélyt a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszer megőrzésére, a veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre. Azon vadászható nem őshonos fajok állományait, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán túlzott terhelést jelentenek az adott természetes és természet szerű élőhelyekre, ki kell szorítani ezekről az területekről. Különösen igaz ez az olyan sérülékeny élőhelyekre, mint a domb- és hegyvidéki sziklagyepek, ahol el kell érni a muflonállomány nagymértékű csökkenését, illetve teljes kiszorítását. Az elmúlt években újonnan megtelepedett fajok, így különösen a nyestkutya és a mosómedve esetében törekedni kell az állományok teljes felszámolására. Vadászati célból új faj szaporodásra képes vadon élő állományának kialakítása nem engedhető meg, az újonnan megjelenő inváziós fajok egyedeit, amennyiben azok eltávolítása vadászati eszközzel oldható meg, el kell távolítani.</p> <p>15. A ragadozógazdálkodást úgy kell folytatni, hogy az segítse a biológiai sokféleség megőrzését, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszer zavartalanságát, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítását, így különösen:</p> <p>15.1. A földön fészkelő védett, fokozottan védett madár-fajok, valamint a fogoly és a hazánkban költő erdei szalonkák és vízivad védelme érdekében szükséges egyes túlszaporodott, generalista ragadozó-fajok fokozott gyérítése, állományának tartósan alacsony szinten tartása. E munka során különös figyelmet kell országos szinten fordítani a vaddisznó, a róka és a dolmányos varjú állományának visszaszorítására.</p> <p>15.2. Egyes fokozottan védett madár-fajok, így különösen a túzok, a haris, a császármadár, a nádasokban költő ibisz- és gémfélék, valamint a partimadarak, sirályok, csérek, szerkők</p>		

2.3. Természetvédelmi szempontból kiemelt területek ismertetése

Törzskönyvi nyilvántartási szám	Vadgazdálkodási egység területére eső terület (ha)	Természetvédelmi terület megnevezés
		<p>fészkelésére szolgáló területeken indokolt a vadászható ragadozófajok, különösen az emlősök állományának a legalacsonyabb szinten történő tartása.</p> <p>15.3. Egyes fokozottan védett hüllő- és kétéltűfajok élőhelyein, így különösen a rákosi vipera élőhelyein a vaddisznóállományt fel kell számolni.</p> <p>15.4. A vadászható varjúfélék gyéritése során figyelemmel kell lenni arra, hogy kellő mennyiségű fészkelőhely legyen a varjúfélék fészkeit használó fajoknak (pl. erdei fülesbagoly, kabasólyom, vércsék).</p> <p>A ragadozók gyéritése során, különösen csapdák használatakor, az állatvédelmi szempontokat a lehetőségek szerint figyelembe kell venni.</p>

2.4. Az üzemterv elfogadásakor meglévő vadaskertek adatai

Sorszám	A vadaskert megnevezése	Területe (ha)	Tartásra engedélyezett vadfaj(ok)
	A jogosult nem rendelkezik vadaskerttel.	-	-

3. Hosszú távú vadgazdálkodási terv

3.1. Nagyvadállományok kezelése			
3.1.1. Gímszarvas			
Minőségi besorolás:	közepes	Agancsnövekedés csúcsa:	11 év
Helyzetértékelés:	<p>A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben a gímszarvas állomány mennyiségét tekintve "jelentős".</p> <p>A Nagyvázsonyi Kinizsi Vadásztársaság területén a gímszarvas vadgazdálkodási jelentősége "közepes".</p> <p>A vadgazdálkodási tájegység a tájegységek rangsorolási táblázatában az átlag feletti negyedben (22/52 és 19/52) helyezkedik el. A gímszarvas a tájegység szinte teljes területén előfordul, de eltérő sűrűségben.</p> <p>A terítéksűrűség legmagasabb értéke a Balaton északi partvonala, és az azzal párhuzamosan futó tájegységi határvonal közötti régiójában található.</p> <p>A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok arányát tekintve a vadgazdálkodási tájegységek rangsorában az alsó harmadban (22/52) helyezkedik el, azaz országosan a közepes minőségű állományokhoz sorolható.</p> <p>A gímszarvas terítéksűrűsége és a lőtt vadból, valamint a külföldi- és belföldi bérlelővéstől származó bevételek között pozitív irányú kapcsolat látható, egyértelműen mutatva a gímszarvas gazdasági jelentőségét a tájegységben.</p> <p>A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység területén a gímszarvas jelentett létszáma 1998-2014. között emelkedett (571 → 1225 pld.; +114,5%), ezzel párhuzamosan, de jelentősebb mértékben a hasznosítás is növekedett (148 → 743 pld.; +402%). 2007. és 2014. között a terítéksűrűség növekedett, a legmagasabb értékek a tájegység erdős területeihez kötődnek.</p> <p>A tájegység erdősültségének mértéke (26592 ha; 21%), ami a valóságban jóval magasabb 27,5%, ha a Balatonra eső részt (29507 ha) nem számítjuk bele a teljes területbe.</p> <p>2006. óta lassú, folyamatos létszámnövekedés történt.</p> <p>A magas hasznosítási arány és a létszám növekedése a gímszarvas biológiájával nem összeegyeztethető.</p> <p>A tájegység gímszarvas-gazdálkodásának alapadatai (becslés-teríték) jó eséllyel egyáltalán nem jellemzik a valós viszonyokat.</p>		
Mennyiségi cél:	<p>Az 1998-2014. közötti időszak vonatkozásában az átlagos teljes hasznosítási arány 49,5% volt, de az utolsó öt év átlagában már extrém magas, 58,9%.</p> <p>A jelentett bikaállomány átlagos hasznosítási aránya 40%, ami az utolsó öt év átlagában 48,9% volt.</p> <p>A tehenek esetében a teljes időszakban átlagosan 48%, míg az utolsó öt év során átlagosan már elérte az 57,3%-ot.</p> <p>A borjak hasznosítása 1998 és 2014. között átlagosan 65%, az utolsó öt év átlagában pedig már 72,4% volt.</p>		

3.1. Nagyvadállományok kezelése

3.1.1. Gímszarvas

A hasznosítási arányok egyértelműen azt mutatják, hogy a gímszarvas állomány erőteljes csökkentését kívánták elérni. Ennek ellenére 2006. óta lassú, folyamatos létszámnövekedés történt.

A magas hasznosítási arány és a létszám növekedése a gímszarvas biológiájával nem összeegyeztethető.

A tájegység gímszarvas-gazdálkodásának alapadatai (becslés-teríték) jó eséllyel egyáltalán nem jellemzik a valós viszonyokat.

A térített mezőgazdasági vadkár 2000. és 2009. között folyó értéken számítva hullámzóan alakult (6 millió Ft → 10 millió Ft), majd 2010-ben ugrásszerűen megemelkedett és azóta ezen a szinten mozog (23 millió Ft → 23 millió Ft).

A kifizetett mezőgazdasági vadkár és a gímszarvas terítéksűrűsége között kifejezett, pozitív irányú kapcsolat látható a tájegység egészét tekintve.

A gímállomány sűrűségének csökkentése elkerülhetetlen, ellenkező esetben az általa okozott konfliktusok további fokozódása várható.

Minőségi cél:

A bírált trófeák száma a teljes időszak alatt fokozatosan emelkedett, és ezzel párhuzamosan az érmes trófeák száma is.

Az 1998. és 2014. között elbíralt 2338 trófea közül összesen 545 lett érmes (23%):

Arany 24, ezüst 167, és bronz 354.

Az érmesek átlagos megoszlása: arany (4,8%), ezüst (31,9%), bronz (63,3%).

A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok arányát tekintve a vadgazdálkodási tájegységek rangsorában az alsó harmadban (22/52) helyezkedik el, azaz országosan a közepes minőségű állományokhoz sorolható.

A bíralt trófeák többsége a korosztályi besorolás alapján fiatal (1587 pld.), jelentős része (694 pld.) középkorú volt, míg 57 trófeát az idős korosztályba soroltak.

A bikahasznosítás korosztályi megoszlására a fiatalok dominanciája a jellemző. Részarányuk az időszak alatt 54,1 és 80% között változott.

A középkorosztály aránya a teljes időszakban 16,5 és 42,6% között mozgott, de az utolsó tíz évet tekintve 26 és 39,1% között volt. 2007. és 2014. között már végig a 38,2 és 45,8% közötti sávban volt.

Az idős korosztály 2009-ig egy év kivételével (amikor 0,9% volt) jellemzően 3-4% körüli arányt ért el. 2010-től már csak 0 és 1,6% között részesedtek.

A bikák hasznosítási adatai a bika állomány elifiatalodását mutatják.

A bíralt agancsok legfontosabb jellemzőit tekintve, az 1998-2014. közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 107,21 cm (11 év), az átlagos szemághossz legnagyobb értéke 38,35 cm (13<), az átlagos középághossz legnagyobb értéke 38,64 cm (12 év), a 24 órás agancstömeg legnagyobb értéke 8,84 kg (13 év), az átlagos ágszám legnagyobb értéke 13 db (12 év), az átlagos koszorúkörméret legnagyobb értéke 28,06 cm (13 év), az átlagos alsó szárkörméret legnagyobb értéke 17,11 cm (13 év), az átlagos felső szárkörméret

3.1. Nagyvadállományok kezelése	
3.1.1. Gímszarvas	
	<p>legnagyobb értéke 15,76 cm (12 év).</p> <p>A tájegységben élő gímbikák minden legfontosabb paraméter tekintetében (kivéve a szemág hosszát) a 11 és 13 éves koruk között teljesítenek (átlagosan) a legjobban.</p> <p>Az egyes trófeajellemzők évenkénti átlagértékeit mutató diagramokból az látszik, hogy a kimagasló egyedi értékek különböző korosztályokhoz tartozóan jelennek meg, pl. trófeatómeg 12 év, szárhossz 13 év, ágszám 10 év. A 10 év felett igen nagy a szórás, ami a kis agancsszámok és a teljesítmény maximumán való túljutás következménye is lehet.</p> <p>Összegeve tehát, a cél mindenképpen a bikaállomány korosbítása legyen.</p>
Állomány-kezelési elvek:	<p>A tájegységben a továbbiakban is döntően állomány-csökkentő gazdálkodást célszerű folytatni.</p> <p>A magas hasznosítási arányok melletti eredménytelenség miatt felmerül, hogy az állomány nagyobb lehet, mint ahogy azt a számok mutatják, azaz a magas hasznosítási arány csupán látszólagos.</p> <p>A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés (a tényleges létszám (!) 30-35%-áig) és a teríték összetételének – megbízhatóbb adatokra alapozott – kiegyensúlyozása révén elérhető egy olyan egyensúlyi állapot, amikor az állomány hasznosítása a populáció-biológiai jellemzőkkel összhangban áll, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kisebb állomány fenntartását.</p> <p>Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.</p> <p>Az állománybecslési módszerek közül a rendszeres, monitoringszerűen végrehajtott szinkronszámlás alkalmazása javasolt azon vadgazdálkodási egységek vonatkozásában, ahol a gímszarvas jelenleg előfordul. Ez kiegészíthető az állományok testtömeg értékeinek és kondíciójára vonatkozó jellemzőinek (vesezsírindex) rendszeres vizsgálatával, valamint a felnevelt szaporulatra vonatkozó adatok gyűjtésével.</p> <p>Ezen információkból az állomány változásának trendje, általános állapota és szaporodási teljesítménye is megismerhető.</p> <p>Az állomány kívánatos korösszetétele alapesetben: 25% idős, 35% középkorú, 40% fiatal.</p> <p>Az 1998-2014. közötti időszak bikahasznosítása alapján feltételezhető, hogy az állományon belül fokozatosan lecsökkent az idősek aránya.</p>
Élőhely-javítási javaslatok:	<p>A vadászatra jogosult vonatkozásában a gímszarvas szempontjából megfogalmazható általános élőhely-kezelési javaslat szerint, amennyiben van rá lehetőség, úgy az erdőállományok kezelésének módját és időbeli ütemezését úgy válasszák ki, ami a természetes táplálékkínálatot fokozza a gímszarvas életterében.</p> <p>Amennyiben a vadászatra jogosultaknak hatása van rá, a faállomány-nevelési munkák és a cserje/bozótirtások során a nagytestű</p>

3.1. Nagyvadállományok kezelése	
3.1.1. Gímszarvas	
	<p>növényevők fő táplálékbázisát nyújtó elegyfajok (pl. kőrisek, juharok, hársak) és cserjefajok (pl. somok, fagyal, bodza, ill. a szeder) eltávolítását lehetőség szerint kerülni kell.</p> <p>A kiegészítő takarmányozást a gímszarvas sajátosságainak figyelembe vételével szükséges alkalmazni, kerülni kell az ad hoc megoldásokat.</p> <p>Sózók létesítése és fenntartása az ásványi anyag ellátás javítása érdekében nagy sűrűségben szükséges.</p> <p>Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vadfajok sajátos igényeihez igazodjanak (elsősorban pillangósok, évelő gyepkeverékek).</p>
Egyéb szempontok:	-

3.1. Nagyvadállományok kezelése			
3.1.2. Dámszarvas			
Minőségi besorolás:	-	Agancsnövekedés csúcsa:	- év
Helyzetértékelés:	-		
Mennyiségi cél:	-		
Minőségi cél:	-		
Állomány-kezelési elvek és modellek:	-		
Élőhely-javítási javaslatok:	-		
Egyéb szempontok:	-		

3.1. Nagyvadállományok kezelése			
3.1.3. Őz			
Minőségi besorolás:	közepes	Agancsnövekedés csúcsa:	6 év
Helyzetértékelés:	<p>A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben a mennyiségi jellemzőket nézve az őz jelentősége "közepes".</p> <p>A Nagyvázsonyi Kinizsi Vadásztársaság területén az őz vadgazdálkodási jelentősége is "közepes".</p> <p>A bemutatott érmes agancsok aránya alapján a VGTE az alsó negyedben található, országosan a leggyengébb kategóriában (43/52) helyezkedik el. Az érmesek aránya 0-6.7% között ingadozott (0-20 db).</p> <p>Az bakok lelövésének növekedése (120→350) az érmesek arányát nem befolyásolta.</p> <p>A vadgazdálkodási tájegységben 0-1 db aranyérmes, 0-16 db ezüstérmes és 0-9 db bronzérmes bak esett évente.</p> <p>Összességében a trófeák minősége gyenge, érmes bakok csupán szórványosan kerülnek lövésre.</p> <p>A tájegységen belül az érmesek arányának területi eloszlása az idő folyamán nem sokat változott, a 0-5% közötti érmes arány a jellemző.</p> <p>A vadgazdálkodási tájegységben a "fiatal" korcsoport részesedése 30-50% volt.</p> <p>Az „öreg” bakok aránya csökkent (35%→20%) és a „középkorú” bakok 20-35%-ot tettek ki.</p> <p>Az Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben csökkent az idős bakok aránya, ami valamivel közelebb állhat az élő állomány természetes korszerkezetéhez</p>		
Mennyiségi cél:	<p>A vadgazdálkodási tájegységben a jelentett őzállomány növekedése, majd stabilizálódása a kiinduló helyzethez képes lényegesen nagyobb (>3X) lelövések mellett következett be.</p> <p>Az első szakasz igazolja, hogy az őzállomány kezdetben alulhasznosított volt, a második szakasz pedig azt mutatja, hogy a tartósan magas lelövések fenntartása nem okozott összeomlást, hanem még nőtt is az állomány.</p> <p>A teríték igen jelentős növekedése ellenére az állomány nem került veszélybe.</p> <p>A rendelkezésre álló adatok alapján a vadgazdálkodási tájegységben hosszú távon szintentartás esetén 800-1000 őz hasznosítása fenntartható lehet.</p> <p>Az őz hasznosítási aránya nem magas szintről indult (15%) és rohamosan 40% körülire emelkedett. Ez a mérték elegendő a stabil állomány kialakulásához, de hosszú távon felveti a jelentett létszámok túlzó voltát.</p> <p>Figyelembe véve az őz biológiai képességeit és a helyi mutatókat, a 35-40% közötti hasznosítási szint biztonságosan tartható lehet, e felett óvatosan kell a számokat kezelni.</p> <p>Az őz lelövések összetétele lényegében az időszak nagy részében az 1 : 1 : 1 aránytól kicsit eltérő volt.</p> <p>Jellemzően kevesebb sutát lőttek, mint bakot (1 : 0.9 bak:suta) és hasonló arányban lőtték a gidákat is (1 : 0.9 bak:gidá).</p>		

3.1. Nagyvadállományok kezelése	
3.1.3. Őz	
	<p>A teríték tipikus összetétele: 33-38% bak, 30-35% suta és 28-33% gida.</p> <p>Ez az összetétel kis mértékben a suták és a szaporulat védelmét eredményezi.</p> <p>A suta- és gidalelövés fontosságát az ábrák is alátámasztják: a számszerű hasznosítás és a hasznosítási arány növekedése is rendkívül szorosan függ a suta- és a gidalelövés növekedésétől.</p> <p>A bakok, a suták és a gidák trendvonalai összetartanak, ahogy a terítéken belüli arányaik kiegyenlítődnek.</p> <p>A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a teríték fenntartása megalapozott, kisebb növelése megengedhető.</p> <p>Az őzállomány hasznosítása a vadgazdálkodási tájegységben a biológiai lehetőségekkel valószínűleg összhangban áll.</p>
Minőségi cél:	<p>A bírált agancsok legfontosabb jellemzőit nézve, az 1998-2014. közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 21.72 cm (7 év), a 24 órás agancssúly legnagyobb értéke 299.76 gramm (7 év).</p> <p>Az átlaghoz képest a legrosszabb év (20.48 cm (7 év) / 269.03 gramm (6 év)) és a leg-jobb év (23.01 cm (7 év) / 371.63 gramm (7 év)).</p> <p>Az átlagok minden korosztályban erős szóródást mutatnak. Az egyes éveknek az agancsépítésre gyakorolt hatása a legnagyobb a legfiatalabb és a legidősebb korcsoportban, míg viszonylag kisebb a középkorú csoportokban.</p> <p>Ez a változékonyság tükröződik a szárhosszok és az átlagos agancssúlyok kor szerinti alakulását szemléltető diagramokon is.</p> <p>A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben gyenge minőségű őzállomány él, amely országosan az alsó negyedbe tartozik. Az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) a 4-8 éves korban éri el a legnagyobb értékeket.</p> <p>Az átlagos 24 órás agancssúly 5-8 éves kor között legnagyobb; utána csökkenni és erősen szóródni kezdenek az átlagok.</p> <p>Az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki.</p> <p>Az agancsnövekedést az „átlagos” évek közepes értékei alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó” évek eredményei alapján lehet megítélni.</p> <p>A tájegységben az állomány minősége gyenge.</p> <p>A cél ennek javítása.</p> <p>Ügyelni kell az elfiatalodás megelőzésére és a helyes ivararány beállítására, fenntartására, valamint a jó képességű egyedek megtartására.</p>
Állomány-kezelési elvek és modellek:	<p><i>Az őzgazdálkodás céljait 4 fő szempont értékelése alapján célszerű meghatározni:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Megfelel-e az állomány mennyiségi hozama az elvárásoknak? (vadászati lehetőség és bevétel, vadhús árbevétele). - Megfelel-e az agancsok minősége a várakozásoknak?

3.1. Nagyvadállományok kezelése

3.1.3. Őz

(agancsok nagysága, érmesek száma/aránya).

- Kell-e a vadkárrel foglalkozni? (mezőgazdasági, erdei kár, vadbalesetek)
- A célokkal kapcsolatos biológiai és gazdálkodási korlátok (pl. a környezet tűrőképessége.)

Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai:
Az őzállományok létszámának pontos felmérésére nincs módszer. A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése a cél, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak.

Ezek a felmérések adatokat szolgáltatnak az ivararányra és a felnevelt szaporulatra vonatkozóan is, amiből meghatározható az állomány realizált szaporodóképessége. A realizált szaporulatot összehasonlítva a kiinduló szaporodási mutatókkal (sárgatestek száma, magzatszám) megbecsülhető a felnevelési veszteség, a ragadozók hatása és a gidalövés hatása is.

Az állomány trendje alapján megítélhető a hasznosítás és a természetes folyamatok kölcsönhatása, amik alapján növelhető/csökkenthető a lelövések száma.

Az el-múlt 2 évtized országosan és helyileg is bizonyította, hogy a lelövések fokozatos növelése (itt: +245%) nem vezet az őzállományok összeomlásához.

Az őzállomány állapotának legfontosabb jellemzői:

A lőtt őzek testtömege és a testtömeg megoszlásának változása, az agancsok súlyának és súly szerinti eloszlásának változásai, valamint a szaporulat számának és megoszlásának változásai (magzatszám, felnevelt szaporulat).

Az őzállományokban bakok territorialitása miatt erős a nyomás az 1:1-től erősen eltérő ivararány kialakulására (1:2-3 bak:suta). Ez növeli az állomány számszerű szaporodóképességét, ami „elfiatalodó” koreloszláshoz vezethet. Ez a suták és a gidák megfelelően erős hasznosítása nélkül nem akadályozható meg. Ennek elmaradása miatt a sűrűségfüggő szabályozás néhány év alatt lecsökkenti az őzek súlyát és szaporulatát.

A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés (30-35%-ig) és a teríték összetételének kiegyensúlyozása (1:1:1) révén el lehet érni olyan egyensúlyt, amikor az őzállomány hasznosítása a biológiai jellemzőkkel összhangban áll, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kedvező létszám/teríték fenntartását.

A szabályos korösszetételű (élő) állomány eloszlását figyelembe véve a bakteríték javasolt összetétele 60±15% fiatal, 20±5% középkorú és 10±5% öreg.

A populációdinamika összefüggéseit figyelembe véve, ettől lényegesen eltérő korösszetétel torzulások nélkül tartósan nem vehető ki egy állományból sem.

Az előbbieket miatt az éves tervben meghatározott elejtési számokat,

3.1. Nagyvadállományok kezelése	
3.1.3. Őz	
	<p>mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.</p> <p>A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben gyenge minőségű őzállomány él, amely országosan az alsó negyedbe tartozik.</p> <p>Az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) a 4-8 éves korban éri el a legnagyobb értékeket. Az agancssúly 5-8 éves kor között legnagyobb; utána csökkenni és erősen szóródni kezdenek az átlagok. Az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsnövekedést az „átlagos” évek közepes értékei alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó” évek eredményei alapján lehet megítélni.</p> <p>A gyenge trófeaminőség alapján a mennyiségi gazdálkodásnak is tere lehet.</p>
Élőhely-javítási javaslatok:	<p>Az őz koncentráltan válogató kérődző, amely a magas táplálóanyag-tartalmú, nyersfehérjében gazdag, alacsony rosttartalmú növényeket keresi.</p> <p>A nagy táblás mezőgazdasági környezetben ezeket a főleg kétszikűekből álló táplálékokat nem, vagy térben és időben korlátozva találja meg. Ezért fontos az őznek is a szegélyek, sövények, fasorok fenntartása, illetve az ezekben végzett élőhely-javítás.</p> <p>A mezei nyúl és a fácán számára végzett élőhelyi beavatkozások az őz számára is hasznosak.</p> <p>Az értéktelenebb egyszikű növényzettel, vagy részben gyomfajokkal borított kisebb foltszerű, vagy sávosan jelenlévő élőhelyek (árokpartok, tisztások, egyéb kieső területek) pillangós növényekkel (p.: herefélék, szarvaskerep, csillagfűrt) való felülvetése javasolt.</p> <p>Az őz számára a szegélyek és vonalas élőhelyi elemek a territóriumok kijelölése és fenntartása szempontjából is fontosak.</p> <p>Az őz kiegészítő takarmányozása szélsőséges körülmények között lehet indokolt, de a rossz minőségű vagy igényeinek nem megfelelő takarmányok kihelyezése káros.</p> <p>Az ásványi anyagellátás kiegészítésére sózók fenntartása/létesítése szükséges.</p>
Egyéb szempontok:	<p><i>A vadászható ragadozókkal való gazdálkodás az őz szempontjából is fontos:</i></p> <p>Főleg az ellés után a gidák veszteségeit okozhatja a róka, a kóbor kutya, az aranysakál és a vaddisznó is.</p> <p>A róka korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (>1,5 gyérítési rátára van szükség) kell kivenni a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia.</p> <p>Az aranysakál esetében a hatékonyabb utódnevelés miatt, a rókáét meghaladó vadászati hatékonyságra van szükség.</p> <p>A kóbor kutyák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek</p>

3.1. Nagyvadállományok kezelése	
3.1.3. Őz	
	megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani.

3.1. Nagyvadállományok kezelése			
3.1.4. Muflon			
Minőségi besorolás:	-	Szarvnövekedés csúcsa:	- év
Helyzetértékelés:	-		
Mennyiségi cél:	-		
Minőségi cél:	-		
Állomány-kezelési elvek és modellek:	-		
Élőhely-javítási javaslatok:	-		
Egyéb szempontok:	-		

3.1. Nagyvadállományok kezelése	
3.1.5. Vaddisznó	
Helyzetértékelés:	<p>A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben a vaddisznó szerepe "jelentős".</p> <p>A Nagyvázsonyi Kinizsi Vadásztársaság területén a vaddisznó vadgazdálkodási jelentősége "közepes".</p> <p>A vaddisznó szabad területi jelentett létszáma 1998-2014. között a két tervezési időszak szerinti ciklusban változott és végül emelkedett (749→1206 pld; +61%).</p> <p>A teríték eközben lényegesen többet nőtt (486→2152 pld; +343%). A teríték 2012-ben volt a legmagasabb (2575 pld).</p> <p>A hasznosítási arány 2 év kivételével mindig 100% felett volt, és 2007. óta pedig >120%. Ez a szint elméletileg elegendő lett volna a jelentett állomány növekedésének megállítására és a szinttartáshoz (110-160%).</p> <p>A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység 2007-2014. közötti térképein követhető a lelővések területi ingadozása a vadgazdálkodási egységek szintjén.</p> <p>A vadgazdálkodási tájegység a teríték az 1-3 db/km² sűrűség kategóriába esik.</p> <p>Az afrikai sertéspestisre való tekintettel a faj – adott tájegységben lévő – jelentőségétől függetlenül elsősorban az állomány nagy arányú csökkentése a cél!</p> <p>A területen térben és időben nagymértékben változó törzsállomány van, a terítéket a szomszédos területekről migráló egyedek növelik.</p> <p>A faj jelentősége vadászati, az apróvadra kifejtett hatása illetve vadkár szempontjából egyaránt közepes.</p> <p>A területen állandóan jelenlévő és időszakosan előforduló egyedek ivari és korosztályi megoszlásáról nem áll rendelkezésre adat.</p> <p>Az állomány becslése az előző évi teríték adatok alapján történik.</p> <p>A teríték adatok alapján az állomány nagyság folyamatosan növekvő tendenciát mutat.</p>
Állomány szabályozási cél:	<p>A szabadterületi vaddisznóállomány csökkentésére irányuló hasznosítási gyakorlatot kell megvalósítani.</p> <p>Az állomány hasznosításának tervezésekor figyelembe kell venni a területre beváltó vaddisznó állományt is és a minél nagyobb számban történő elejtést, vagy/és befogást kell szorgalmazni.</p> <p>Meg kell próbálni, a törzsállományt jelentősen csökkenteni.</p> <p>Az elejtések során a vadászeti szempontok figyelembe vétele mellett a nőivarú egyedeket kell előnyben részesíteni, amit minden korosztályra érvényes szabályként kell kezelni. A nőivar - hímivar elejtési arányának minimum 2:1-nek kell lennie, és az összes hasznosításból a malac és a südő arányt legalább 75% részesedéssel kell teljesíteni.</p> <p>Az éves tervben a meghatározott vadgazdálkodási tervszámokat teljesíteni kell, és 150%-nál magasabb hasznosítási arányt szükséges tartani.</p>
Állomány-kezelési elvek és modellek:	<i>A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben a vaddisznó szabad</i>

3.1. Nagyvadállományok kezelése

3.1.5. Vaddisznó

	<p><i>területi létszámát a következő 10 évben felére (45-55%) kell csökkenteni, amihez a következők szükségesek:</i></p> <p>Az évente meghatározott lelövési tervek teljesítése, a nőivar és a szaporulat „védelmének” megszüntetése;</p> <p>Az irreális értékek korrekciójának biztosítása (virtuális túlhasznosítás, ivar- és korcsoportok feltételezhető manipulációja). Ennek érdekében a tájegység szintjén egységes vadállományfelmérési (monitorozási) és tervezési módszertan kidolgozása és bevezetése (pl. szinkronizált számlálási rendszer, összehangolt testtömeg és szaporodási adatgyűjtési és értékelési rendszer kialakítása a vadgazdálkodási tájegységben).</p> <p>Az állományok csökkentésének alapja a nőivar és a szaporulat erősebb hasznosítása. Az éves tervben a meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva szükséges meghatározni.</p> <p>A vadgazdálkodási egységek között a vadászati nyomás összehangolt ellenőrzése, hogy a gyengébben hasznosító területek ne legyenek a visszatöltődés forrásai.</p> <p>A felülről nyitott lelövési tervszámok alkalmazása, azaz a nőivar és a szaporulat lelövését nem szükséges felülről korlátozni.</p> <p>A rendelkezésre álló adatok alapján a 100-150% hasznosítási arány jó esetben a szinten tartáshoz volt elegendő. A 2017-től kezdődő 3-5 évben az érzékelhető állománycsökkentéshez tartamosan >150% hasznosítási arányokat szükséges fenntartani.</p> <p>A teríték összetételét az állomány csökkentése érdekében úgy célszerű meghatározni, hogy a kifejlett kocák lelövése határozottan nagyobb legyen a kanokénál (1.5-2 koca : 1 kan) és az összes lelövés >75%-a malac+süldő legyen. A malac+süldő lelövésből >25% malac legyen (<50% süldő).</p>
Élőhely-javítási javaslatok:	<p>A vaddisznó számára nincs értelme élőhelyet javítani, hiszen már majdnem mindent belakott és további terjeszkedésével, állománynövekedésével további károkat okoz. (Gazdasági károk, vadászat társadalmi megítélését jelentősen ronthatja.)</p> <p>A vaddisznó etetésének csak a vadászat megkönnyítése (szórók), illetve a károsított területektől való elterelés lehet a célja; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia.</p> <p>Az állomány koncentrációja az ASP miatt is kerülendő.</p> <p>A létszám növelését célzó etetés egyértelműen kerülendő.</p> <p>A szórók és etetők helyét úgy kell megválasztani, hogy a takarmányozás a természeti vagy gazdasági értékekben a károkozás veszélyét ne növelje.</p>
Egyéb szempontok:	-

3.2. Apróvadállományok kezelése

3.2.1. Mezei nyúl

Helyzetértékelés:	<p>A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben a mezei nyúl „kis jelentőségű” vadfaj.</p> <p>A Nagyvázsonyi Kinizsi Vadásztársaság területén a mezei nyúlnak "nincs" vadgazdálkodási jelentősége.</p> <p>A tájegység az ország gyenge mezei nyulas térségei közé tartozik a teríték nagysága alapján.</p> <p>A mezei nyúl nem fontos tényezője az eredményes vadgazdálkodásnak.</p> <p>A bevételek nem mutatnak összefüggést a nyúl hasznosítás mértékével, azaz a nyúl nem járul hozzá lényegében a gazdálkodáshoz.</p> <p>A mezei nyúl állománya ugyanakkor növekszik, a hasznosítása is nőtt, de még nagyon alacsony szinten van. A fácán hasznosítással viszont nem látszik semmilyen kapcsolata a mezei nyúl gazdálkodásnak, ami arra utal, hogy véletlenszerűen hasznosítják az apróvadat ebben a tájegységben.</p> <p>Amelyik vadgazdálkodó fácánnal foglalkozik, az nem hasznosítja a nyulat, valószínűleg a nagyvadas jellegű erdős környezetben vadászgatnak inkább fácánra a nagyvad vadászat kiegészítéseként.</p> <p>Az erdős területek jelentősebb aránya (21%), a nagyméretű és növekvő vaddisznó illetve a jelentős ragadozó állomány is okozhatja a mezei nyúl állomány csökkenését.</p> <p>A nyúl gazdálkodás terén nem igazán éri meg befektetni, mivel ebből az állományból ilyen hasznosítás mellett nem térül meg, de néhány beavatkozás hasznos lehet a nagyvad és a mezei nyúl szempontjából is.</p>
Mennyiségi cél:	<p>Az elsődleges cél mindenképpen a hosszú távon fenntartható és hasznosítható állományok kialakítása lenne, amit a vadászterületen az egyedszám növelésével lehet csak elérni.</p>
Állomány-kezelési elvek és modellek:	<p>A mezei nyúl gazdálkodásban az alacsony hasznosítási ráta miatt nem</p>

3.2. Apróvadállományok kezelése

3.2.1. Mezei nyúl

veszélyezteti a gazdálkodó a nyúl állományt.

A magasabb populációsűrűségű területeken, ahol jelentősebb mezőgazdasági területrészt találhatók a vadgazdálkodási egység területén javasolt egy elfogadott létszámbecslési módszer (éjszakai reflektoros létszámbecslés) használata tavasszal és ősszel, a vadászatok megkezdése előtt.

Ezek alapján meg lehet tervezni a hasznosítandó mennyiséget egy hasznosítási modell segítségével: a Kovács-Heltay modell vagy a SZIE VMI modellje alkalmazható.

Az éjszakai reflektorozás az őz állomány becslése szempontjából, vagy a vaddisznók mozgásának felmérésére is alkalmas.

Ezeken a vadgazdálkodási egységeken a tervezett mennyiség nagyobb részét október-november hónapokban kellene elejteni.

Az élő nyúl befogásának nincs alapja, ezért továbbra is csak fegyveres vadászat folytatható.

A mezei nyúl szempontjából a róka lehet jelentős ebben a tájegységben, amit a pozitív összefüggés a lelövések között csak még jobban alátámaszt, ha több rókát lőnek, akkor magasabb lehet a nyúl teríték.

A vaddisznó állománya nagy és folyamatosan nő a térségben, amit a jelentős és növekvő mezőgazdasági vadkár is mutat.

Az erdősült területek magas aránya miatt ez valószínűleg nem is fog lecsökkenni. A vaddisznó állományának csökkentése azonban szükséges ott, ahol még jelentősebb mezei nyúl populáció van, hogy ez a negatív hatás is csökkenjen, ezzel is segítve a nyúl állományának növekedését (szintén látható, hogy a több disznó elejtés több nyúl terítéssel jár együtt).

3.2. Apróvadállományok kezelése

3.2.1. Mezei nyúl

Élőhely-javítási javaslatok:	<p>Az élőhelyi beavatkozások jellemzően a nagyvadfajok érdekében történhetnek.</p> <p>Kifejezetten a mezei nyúl számára élőhely-fejlesztés nem várható, de a nagyvadfajok érdekében végzett beavatkozások a nyúl számára is lehetnek hasznosak.</p> <p>A szántóterületek aránya (26%) alacsony, de van 13%-nyi rét a tájegységben.</p> <p>Az erdős részeken (21%) a vadföld gazdálkodással a nyúlnak is kedvezhetnek, amennyiben pillangós legelő keverékeket alkalmaznak, ami a gímszarvasnak és az őznek is kedvező. Ugyanakkor mivel a KAP Zöldítés mindenhol kötelező, ezért ezeket ki lehet használni a mezei nyúl érdekében.</p> <p>A gyepek kedvezőek lehetnek a mezei nyúl populációnak, amennyiben fenntartják ezeket és nem legeltetik túl.</p> <p>Az agrárkörnyezet-gazdálkodási programok zöldugar kezelésére vonatkozó szabályok a mezei nyúl élőhely kezelése során is alkalmazhatók, ahogy a kaszálás szabályai a vadlegelőknél és egyéb füves élőhelyeken is alkalmazhatók.</p> <p>Ha az élőhely fejlesztés nem lehetséges, akkor a kiegészítő takarmányozás során a vadgazdálkodási egységek területén nyáron a mezei nyúl érdekében is ki kellene rakni lédús takarmányt az aratást megelőzően, majd utána is. Ezek a takarmányrépa, tarlórépa, cukorrépa, sárgarépa, káposztafélék, kukorica szilázs.</p> <p>A lédús takarmányokon túl a jó minőségű lucerna- és réti széna kijuttatásáról is lehetne gondoskodni. Mivel ezt a nagyvad takarmányozása érdekében úgyis megteszik a vadgazdálkodók, kirakhatnak ebben az időszakban úgy, hogy azt a nyúl is fel tudja venni.</p> <p>Az etetőhelyeket egymástól 100-150 méter távolságban érdemes kialakítani a szegélyvegetációkban.</p>
Egyéb szempontok:	<p>A róka állomány csökkentése a legfontosabb a mezei nyúl szempontjából itt is. A róka gyérítése vadegészségügyi szempontból mindenhol fontos lenne, még a nagyvadas területeken is.</p> <p>Legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről.</p> <p>A kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani, hiszen a kóbor kutyák a nagyvadra is veszélyt jelenthetnek, a macskák pedig szintén vadegészségügyi okokból is gyérítendőek. Lásd a ragadozókra vonatkozó részt.</p>

3.2. Apróvadállományok kezelése

3.2.2. Fácán

Helyzetértékelés:	<p>A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységben a fácán "kis jelentőségű" apróvad faj.</p> <p>A Nagyvázsonyi Kinizsi Vadásztársaság területén a fácánnak "nincs" vadgazdálkodási jelentősége.</p> <p>A tájegységben a fácán jelentett létszáma az 1998-2014. közötti időszakban ingadozó volt (2.7 ezer - 4.4 ezer).</p> <p>A vadgazdálkodási tájegységben a kibocsátott fácánok száma a maximális 4 ezerről (1999.) az első ciklus közepére lenullázódott, majd a második tervezési időszakban alacsony szinten ingadozott (0-550), így összességében jelentősen csökkent a 17 év alatt (2.6 ezer → 236; -90.9%).</p> <p>A teríték jelentősen csökkent, elsősorban az első ciklusban nagymértékben visszaeső hasznosítás miatt (2.3 ezer → 480; -79.1%).</p> <p>A 2007-2014. közötti terítéktérképeken látható a terítéksűrűség mintázatának változása a tájegységben belül.</p> <p>A második tervezési időszakban előrehaladva feltűnő a hasznosítás megszűnése a tájegység egyre nagyobb területén.</p> <p>A tájegységben az elmúlt két tervezési időszak során a fácán állománya ingadozott, míg a kibocsátás és a teríték nagymértékben csökkent.</p> <p>Ezek alapján a fácán vadászati-vadgazdálkodási jelentősége visszaszorul.</p> <p>A VGTE területén a szabadterületi fácán állomány átlagos sűrűsége folyamatosan a korábban meghatározott küszöbérték (4 db/km²) alatt volt, ami alatt a megelőző tervezési ciklusokban a fácán vadászatát a hatóság nem engedélyezte.</p>
Mennyiségi cél:	<p>A törzsállomány megőrzése és esetleges fejlesztése.</p> <p>A fácán végleges hasznosítási tervszáma a vadgazdálkodó őszi állománybecslései és annak hatósági ellenőrzései alapján kerüljön meghatározásra.</p> <p>Szabadterületi fácán hasznosítása helyileg indokolt esetben csak meghatározott küszöb felett (jelenleg: 4 egyed/km²) engedélyezhető.</p> <p>A szabadterületi vad fácánállományra gyakorolt vadászati nyomás maradjon 25-35% alatt.</p>
Állomány-kezelési elvek és modellek:	<p>A jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás jelentősen csökkent, elsősorban az első ciklusban nagymértékben visszaeső értékek miatt (66.6% → 11.8%; -82.3%-os csökkenés). A kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás szélsőségesen ingadozott (84-697%). A kibocsátott fácánok 30%-os megtérülését feltételezve a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás a 17 év során jelentősen csökkent, elsősorban az első ciklusban nagymértékben visszaeső értékek miatt (44% → 10.1%; -77.1%-os csökkenés). Az első ciklusban a kibocsátás megszűnéséig valószínűleg folyamatosan, erőteljesen túlhasznosíthatták a szabadterületi állományt, ám később ennek már alacsony volt a valószínűsége. De ennek igazolására tényleges megtérülési és felnevelt szaporulat adatok lennének szükségesek.</p>

3.2. Apróvadállományok kezelése	
3.2.2. Fácán	
Élőhely-javítási javaslatok:	<p>Javasolt – lehetőség szerint – minél nagyobb arányban olyan területek kialakítása, ahol a fészkelési időszakban nem, vagy alig folyik olyan tevékenység, amely a fészkelést akadályozná.</p> <p><i>Ilyenek:</i> őszi búza és árpa, tritikále, rozs, vadföld és ugar. Kedvezőnek tekinthető még: repce, borsó, vörös here, bíborhere, mézontófü.</p> <p>Fontos a fás, cserjés vegetációk megfelelő területaránya is. Javasolható a bodza, a kökény, gyepűrózsa jelenléte, illetve az ilyen növényzetű foltok, sávok megőrzése.</p> <p>Alapvető a fészkelő helyek védelme vagy kialakítása, elsősorban füves élőhelyek és pillangós zöldtakarmánynövények tábláinak biztosításával.</p> <p>Természetbarát kaszalási módszereket kell alkalmazni a fészkelő helyeken (fészkelési időt elkerülő munkálatok, alternáló kasza és vadriasztó lánc használata, bentről kifelé és lassú haladás, max. 3 m munkaszélesség, búvósáv-rendszer meghagyása).</p> <p>Gyom- és rovarátlálék biztosítása szükséges a szegélyvegetáció védelmével.</p> <p>Téli túlélést vadföldekkel (1-3 ha/100 ha; kelkáposzta, lenmag, gabonafélék, köles, repce, esetleg kukorica és cirok), gabonafélék önetetőből történő etetésével (1 db/ha) segíteni kell.</p>
Egyéb szempontok:	<p>A róka állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről az év első felére koncentrálni.</p> <p>A fácán fészkelő területein a borz állományának csökkentéséhez 0.7-es gyérítési rátát kell elérni.</p> <p>Az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdázás javasolt.</p> <p>A fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is fontos a fácán szaporodási időszakában, így szükséges lehet engedélyt kérni az idényen kívüli vadászatukhoz és csapdázásukhoz.</p> <p>A kóbor kutyák és macskák jelenlétét is minimálisra kell szorítani a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával.</p> <p>Az apróvad szempontjából a macskák hatását általában alulértékelik. A növekvő vaddisznó állomány szabályozása is alapvető lehetséges fészekpredációjuk csökkentése miatt.</p>

3.2. Apróvadállományok kezelése	
3.2.3. Tőkés réce és vadludak	
Helyzetértékelés:	-
Állomány-kezelési cél:	-
Állomány-kezelési elvek:	-
Élőhely-javítási javaslatok:	-
Egyéb szempontok:	-

3.2. Apróvadállományok kezelése	
3.2.4. Ragadozó-gazdálkodás	
Helyzetértékelés:	<p>Róka: A róka terítéke az 1998. és 2014. közötti időszakban 140%-kal emelkedett (225 → 548 pld.).</p> <p>Borz: Vadászhatóvá nyilvánítása óta lelővése emelkedett (5-10 → 25-35 pld.).</p> <p>Kóbor kutya: A lelővések száma a töredékére csökkent (-98%).</p> <p>Kóbor macska: A lelővések száma a töredékére csökkent (-95%).</p> <p>Házi görény: Terítéke jelentéktelen, utoljára 2010-ben ejtettek el 1 pld-t a tájegységben.</p> <p>Nyest: Terítéke jelentéktelen, 0 és 4 pld. között változik a tájegységben.</p> <p>Pézsmapocok: Utoljára 2000-ben volt elejtés (1 pld.), nincs jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben.</p> <p>Aranysakál: 2009-óta szórványos elejtések, melyek maximuma 8 pld. (2014). Jelenleg egyre növekvő jelenőségével kell számolnunk a vadgazdálkodási tájegységben.</p> <p>Nyestkutya: Nincs lelővése a vadgazdálkodási tájegységben. Esetleges elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.</p> <p>Mosómedve: Nincs lelővése a vadgazdálkodási tájegységben. Esetleges elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.</p> <p>Dolmányos varjú: Terítéke ingadozó volt (50-270 pld.). Szarka: A szarka lelővések száma ingadozó képet mutatott (50-370 pld).</p> <p>Szajkó: A szajkó elejtések számát hullámváz jellemezte (80-290 pld.).</p>
Állomány-szabályozási cél:	Róka: A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység (513)

3.2. Apróvadállományok kezelése

3.2.4. Ragadozó-gazdálkodás

	<p>legfontosabb ragadozója. Állománya csak akkor befolyásolható, ha a tájegység egészében egységes szemlélettel és megfelelő intenzitással gyérítik. Megfelelő célkitűzés lehet a 2 pld./km² terítéksűrűséget meghaladó érték elérése a vadgazdálkodási egységekben.</p> <p>Borz: Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.</p> <p>Aranysakál: Állományváltozását tájegységi szinten nyomon kell követni. Állományának jelentős növekedése esetén a gyérítést és a szükséges élőhelyi kezeléseket tájegységi szinten kell elvégezni.</p> <p>Nyest: Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.</p> <p>Házi görény: Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.</p> <p>Pézsmapocok: Vadászati jelentősége elhanyagolható.</p> <p>Nyestkutya: Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos.</p> <p>Mosómedve: Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos.</p> <p>Kóbor kutya: Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani.</p> <p>Kóbor macska: Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani.</p> <p>Dolmányos varjú: Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.</p> <p>Szarka: Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.</p> <p>Szajkó: Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.</p>
Ragadozó-gazdálkodási elvek, modellek és módszerek:	A tájegység ragadozó fajaival való gazdálkodást ennek megfelelően kell tervezni és végrehajtani.

3.2. Apróvadállományok kezelése

3.2.4. Ragadozó-gazdálkodás

A Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegység legfontosabb ragadozó faja a **róka**. Állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1,5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia. Lehetőleg meg kell akadályozni, hogy a szukák lefialjanak. Az ennek ellenére keletkezett fiatal kotorékokat kiásással kell megszüntetni. A süldő rókák már nem hagyhatják el a kotorékot - a gabona tarlókon való vadászat a süldő rókákra, már nem csökkenti feltételezhetően a kártételét. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdák alkalmazása egyaránt javasolt.

A **borz** állományának stabilizálásához (a további növekedés megakadályozásához) 0,5, állományának csökkentéséhez 0,7-es gyérítési rátát kell elérni. Állománycsökkentése elsősorban a fácán fészkelő területein indokolt. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett, a kotorékhoz kötött vadászati módok és a csapdázás javasolt. Nagyvadas vadászterületeken a borz állománycsökkentése nem kell, hogy gazdálkodási cél legyen.

A fészkelő és kibocsátó helyek környezetében a **kistestű menyétfélék** (nyest, görény) csapdázása és szükség esetén a vándorpatkány csapdázása javasolt.

Ugyanezek a területeken fontos a **fészekrabló fajok** (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is.

A vadászterületeken a **kóbor kutyák** és **macskák** jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani. Az élve fogó csapdák alkalmazása e fajok esetében kifejezetten hatékony és egyben a felesleges konfliktus lehetőségeket is csökkenti.

A tájegységben megjelent, de jelentős állományokkal még nem rendelkezik az **aranysakál**. Állományának változását folyamatos ellenőrzés alatt kell tartani, szükség esetén a vadászat intenzitását növelni kell. Állományának csökkentéséhez legalább a 2-es gyérítési ráta elérése javasolt. Vadászati módjai a csapdázás és az egyéni fegyveres vadászat.

3.2. Apróvadállományok kezelése	
3.2.4. Ragadozó-gazdálkodás	
Élőhely-kezelési javaslatok:	<p>Róka: A koslatási időszak után az ismert kotorékok mellett folyamatosan ellenőrizni kell a kotorék kialakításra alkalmas élőhely típusokat, mesterséges létesítményeket (pl. tuskósorok), használaton kívüli műtárgyakat. Lehetőség szerint kezdeményezni kell a használaton kívüli, funkció nélküli sérült műtárgyak megszüntetését a vízi létesítmény üzemeltető szervénél (területileg illetékes vízügyi igazgatóságok). A tavaszi kotorék feltérképezéskor figyelemmel kell lenni az üzemelő és a használaton kívüli szérűskertekben, állattartó telepeken, majorokban található kazlakra.</p> <p>Aranysakál: A területről pontos kotoréktérkép készítése a téli hónapokban, elősegítendő ezzel a kotorékozás hatékonyságát. Az erdősült területeken a nyiladékok karbantartása, sarjasokban és nádasokban nyiladékok készítése. Eddig feltáratlan területek hatékony feltárása.</p> <p>Borz: Folyamatos kotorék kontrol. Az apróvad számára fontos élőhelyek fokozott védelme.</p> <p>A mezőgazdasági kultúrák közelében, elsősorban a vegetációs időszakban lehetőség biztosítása a vadkár megelőzésére.</p> <p>Vadriasztó szerek fokozott használata a veszélyeztetett kultúrákban.</p>
Egyéb szempontok:	-

3.3. A vadászterület különleges rendeltetéséből adódó feladatok és előírások	
A különleges rendeltetés besorolása:	A jogosult nem rendelkezik besorolással.
Határozat száma:	-
A feladatok és előírások összefoglalása:	-
A vadászterület különleges rendeltetését elrendelő határozat az 5.4 mellékletben csatolva.	

3.4. Kutatási programban való részvétel	
A program megnevezése:	Szalonka Monitoring Program Határozatok: VEH/001/590-55/2017., VEH/001/590-77/2017.

4. Nyilvántartások

4.1. Vadállomány-becslési jelentések	
Vadászati év	Vadállomány-becslési jelentések
2017/2018.	
2018/2019.	
2019/2020.	
2020/2021.	
2021/2022.	
2022/2023.	
2023/2024.	
2024/2025.	
2025/2026.	
2026/2027.	
2027/2028.	
2028/2029.	
2029/2030.	
2030/2031.	
2031/2032.	
2032/2033.	
2033/2034.	
2034/2035.	
2035/2036.	
2036/2037.	

4.2. Éves vadgazdálkodási tervek

Vadászati év	Vadgazdálkodási terv
2017/2018.	
2018/2019.	
2019/2020.	
2020/2021.	
2021/2022.	
2022/2023.	
2023/2024.	
2024/2025.	
2025/2026.	
2026/2027.	
2027/2028.	
2028/2029.	
2029/2030.	
2030/2031.	
2031/2032.	
2032/2033.	
2033/2034.	
2034/2035.	
2035/2036.	
2036/2037.	

4.3. Vadgazdálkodási jelentések

Vadászati év	Vadgazdálkodási jelentés
2017/2018.	
2018/2019.	
2019/2020.	
2020/2021.	
2021/2022.	
2022/2023.	
2023/2024.	
2024/2025.	
2025/2026.	
2026/2027.	
2027/2028.	
2028/2029.	
2029/2030.	
2030/2031.	
2031/2032.	
2032/2033.	
2033/2034.	
2034/2035.	
2035/2036.	
2036/2037.	

4.4. Trófeabírálati adatok

Vadászati év	Gímszarvas	Dámszarvas	Őz	Muflon	Vaddisznó
2017/2018.					
2018/2019.					
2019/2020.					
2020/2021.					
2021/2022.					
2022/2023.					
2023/2024.					
2024/2025.					
2025/2026.					
2026/2027.					
2027/2028.					
2028/2029.					
2029/2030.					
2030/2031.					
2031/2032.					
2032/2033.					
2033/2034.					
2034/2035.					
2035/2036.					
2036/2037.					

4.5. Évente felhasznált egyedi azonosító jelek sorszámai

Vadászati év	Vadazonosító jelek
2017/2018.	
2018/2019.	
2019/2020.	
2020/2021.	
2021/2022.	
2022/2023.	
2023/2024.	
2024/2025.	
2025/2026.	
2026/2027.	
2027/2028.	
2028/2029.	
2029/2030.	
2030/2031.	
2031/2032.	
2032/2033.	
2033/2034.	
2034/2035.	
2035/2036.	
2036/2037.	

5. Tervezési mellékletek

5.1. Trófeabírálati irányelvek

A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei az 513. számú Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységekben					
Hibapont	Felrakás (bika kora év)	Trófea tömeg legalább(kg)	Szárhossz legalább (cm)	Főág hossza legalább (cm)	Jellege
1	1. (2.)	1,3	25	-	szabályos
	2. (3.)	2,8	50	15	szabályos, min. 10 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	3,0	60	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	4,5	75	20	szabályos, min. 3-as koronák, koronákban min. 2 db 10 cm-es ággal, esetleg egyik oldalon villával, villában min. 20 cm-es ágakkal
	6.-7. (7.-8.)	6,2	85	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9. (9.-10.)	8,0	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
2	1. (2.)	1,7	35	-	szabályos, egyéb ág
	2. (3.)	3,2	55	15	szabályos, min. 10 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	3,6	65	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	4,8	80	20	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	6.-7. (7.-8.)	6,8	90	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9. (9.-10.)	9,2	100	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 20 cm-es ággal
3	1. (2.)	2,2	45	-	szabályos, egyéb ág, vagy korona
	2. (3.)	3,6	60	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	4,0	70	20	szabályos, min. 20 cm-es ágakkal villás, vagy koronás

4.-5. (5.-6.)	5,2	80	25	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
6.-7. (7.-8.)	7,2	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, min. 15 cm-es koronaágakkal
8.-9. (9.-10.)	9,5	100	35	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 20 cm-es ággal

Az Észak-Dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeiben érett

- a) az a szarvasbika, amely elérte a 11 éves életkort, agancsa szabályos főágakkal (szemág, középág) és a minimum 3-as koronákban összesen legalább 5 db hosszú (15 cm-t meghaladó) ággal vagy kehelykoronával rendelkezik, az agancs tömege meghaladja a 8,50 kg-ot.

Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei az, 513. számú Balaton-felvidéki vadgazdálkodási tájegységekben				
Hibapont	Felrakás (bak kora)	Trófea tömeg legalább (g)	Ágak hossza legalább (cm)	Általános jelleg
1	1. (1)	150		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es nyársas, tompa ágvég vagy villás
	2. (2)	200	2	szabályos hatos
	3. (3)	270	3	szabályos hatos
	4. (4)	320	4	szabályos hatos
	5. (5)	360	5	szabályos hatos
2	1. (1)	200		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es, villás, tompa ágvég
	2. (2)	270	2	szabályos hatos
	3. (3)	330	3	szabályos hatos
	4. (4)	380	4	szabályos hatos
	5. (5)	430	5	szabályos hatos
3	1. (1)	250		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es hatos, tompa ágvég
	2. (2)	300	3	szabályos hatos
	3. (3)	380	4	szabályos hatos
	4. (4)	430	5	szabályos hatos
	5. (5)	480	5	szabályos hatos

5.2. Vadgazdálkodási módszertani leírások felsorolása

- Mezei nyúl éjszakai reflektoros állománybecslése (Kovács-Heltay vagy a SZIE VMI modellje alapján)
- Nagyvad szinkronszámlálása az állomány minimális nagyságának becslésére, az állományváltás trendjének vizsgálata
- Nagyvad populációs paramétereinek gyűjtése (zsigerelt testtömeg gyűjtése, vemhesülési arány vizsgálata, felnevelt szaporulat becslése csoportmegfigyelések alapján, kondícióvizsgálat vesezsír index segítségével)
- Fácán tavaszi törzsállományának terepi becslése
- Kotoréktérképezés
- Alkalmazkodó gazdálkodási modell

5.3. Térkép

5.4. A vadászterület különleges rendeltetését elrendelő határozat

Nem releváns!

5.5. A tervben felhasznált iratok, adatok és szakirodalom forrásainak felsorolása

A felhasznált adatok forrása: Országos Vadgazdálkodási Adattár (OVA), Szent István Egyetem, Vadvilág Megőrzési Intézet, Gödöllő

Az üzemtervben hivatkozott jogszabályok a 2018. augusztus 31-én hatályos állapot szerinti előírásokat jelentik. A későbbiekben, az esetleges változásukat illetően a vadászatra jogosultnak tájékozódnia szükséges!

12/2018. (VII. 3.) AM rendelet Az Észak-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

A vadgazdálkodás időszerű kérdései 1. Gímszarvas (2002) Konferencia anyag, OMVK

A vadgazdálkodás időszerű kérdései 4. Dám (2005) Konferencia anyag OMVK

Barabás, L. (2012): A Magyarországon fészkelő récefajok (Anatinae) elterjedése, valamint állományváltozásai az augusztusi vízimadár-monitoringadatok alapján. Doktori értekezés. Nyugat-Magyarországi Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Sopron

Bencze, L. (1979): A vadállomány fenntartásának lehetőségei. A vadászati ökológia alapjai. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Berdár, B. (1983): Az őz és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bíró, Zs., Roszik, Á. és Rízmajer P. (2009): Az élőhelyvesztés szerepe a mezei nyúl (*Lepus europaeus* Pallas 1778) állomány csökkenésében Magyarországon. Természetvédelmi Közlemények 15, pp. 35-45

Bíró, Zs., Szemethy, L., Heltai, M., Csányi, S., Szabó, L., Patkó, L., és Ujhegyi, N. (2013): Az apróvad állomány és a ragadozógazdálkodás helyzete Magyarországon. SZIE VMI, Gödöllő

Buzgó, J. (2006): A szarvasfélék túlszaporodásából eredő problémák áttekintő vizsgálata és a megoldás lehetőségei. Doktori értekezés, Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar, Sopron

Csányi, S. (2007): Vadbiológia. Mezőgazda Kiadó, Budapest.

Csányi, S. és Majzinger, I. (2018): Az őz: ökológia és alkalmazkodó gazdálkodás. Szent István Egyetemi Kiadó, Gödöllő.

Faragó, S. (1995): Mezei és vízi élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem. Erdőmérnöki Kar, Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron.

Faragó, S. (2007): Vadászati állattan. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Faragó, S. (2017): A vadászat hatása a vízivad populációkra Magyarországon. Magyar Vízivad Közlemények 30. pp. 7-116. ISSN 1416-1389

Faragó, S., Kovács, Gy., Hajas, P. (2016): Nyári lúd (*Anser anser*) fajkezelési terv Magyarországon. Magyar Vízivad Közlemények 28.

Faragó, S., Jánoska, F., Hajas, P., Kovács, Gy. (2016): Tőkés réce (*Anas platyrhynchos*) fajkezelési terv Magyarországon. Magyar Vízivad Közlemények 28.

Faragó, S. és Náhlik, A. (1997): A vadállomány szabályozása. Mezőgazda Kiadó, Budapest.

Farkas, D. (2004): Nézd és lásd! Kézikönyv az őzről. Szekszárdi Nyomda Kft., Szekszárd.

Heltai, M. (2017): Ragadozóemlős-fajok monitorozási módszereinek fejlesztése, és a tudatos ragadozó-gazdálkodás megalapozása az aranysakál, az eurázsiai borz és a vörös róka esetében. Akadémiai nagydoktori thesis, Szent István Egyetem.

- Heltai, M. és Lanszki, J. (2003): Adatok a borz táplálkozásához. Vadbiológia, 10: 87-91.
- Heltai, M. és Szemethy, L.: Ragadozógazdálkodási stratégia. Különös tekintettel a veszélyeztetett, védett préda fajok állományainak védelmére. SZIE Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő
- Heltay, I. (1989): A róka ökológiája és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest.
- Kovács, Gy., Barabás, L. (2008): A lúdalakúak (Anseriformes) költőállomány-bebecslésének problematikája. In: Erdészeti, Környezettudományi, Természetvédelmi és Vadgazdálkodási Tudományos Konferencia (EKTV-TK), 2007.12.11, Sopron, Magyarország.
- Kovács, Gy. és Heltay I. (1985): A mezei nyúl. Ökológia, gazdálkodás, vadászat. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest
- Lanszky, J. (2002): Magyarországon élő ragadozó emlősök táplálkozás ökológiája. In.: Natura Somogyiensis 4., Kaposvár
- Majzinger, I. és Csányi, S. (2018): Útmutató az adatokon alapuló mezei nyúl-gazdálkodáshoz. Szent István Egyetemi Kiadó, Gödöllő.
- Marosán, M. (2014): Az őz [*Capreolus capreolus* (L.) 1758] életkorbecslési módszereinek vizsgálata. Magyar Ápróvad Közlemények 12
- Mátrai, G. (1980): A muflon és vadászata. (Mezőgazdasági Kiadó, Budapest
- Náhlik, A. és Sándor, Gy. (2004): Vaddisznó-gazdálkodásunk elemzése a statisztikai számok és populációdinamikai adatok tükrében. In.: A vadgazdálkodás időszerű kérdései 3. Vaddisznó. OMVK
- Nagy, E. (1984): A fácán és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest
- Páll, E. (1982): A vaddisznó és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest
- Páll, E. (szerk.) (1985): A gímszarvas és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest.
- Sárkány, P. és Vallus, P. (szerk.) (1971): A vadászat kézikönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest.
- Szabolcs, J. (1975): A däm vad. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest.
- Szemethy, L., Bíró, Zs., Kelemen, J. (2004): Összefoglaló tanulmány a mezei nyúl gazdálkodás aktuális helyzetéről és a szükséges fejlesztésről. SZIE, Gödöllő
- Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): A csapdázás elmélete és gyakorlata. Vad-ész Mérnökiroda Bt., Gödöllő.
- Szemethy, L. és Heltai M. (2001): Ragadozógazdálkodási stratégia – a jövő lehetőségei. Magyar Ápróvad Közlemények, 6: 59-78.
- Ujhegyi, N., Bíró, Zs., Patkó, L., Szemethy, L. (2014): Élőhelyfejlesztés és ragadozógazdálkodás hatása a mezei nyúl populációdinamikájára. https://www.researchgate.net/publication/271211558_Elohelyfejlesztes_es_ragadozogazdalkodas_hatasa_a_mezei_nyul_populaciodinamikajara
- Tirják, L. (2017): A Mezei nyúl (*Lepus europaeus*) állományának változása a Dévaványai tűzokvédelmi mintaterületen és két kontroll területen (2008–2012). Magyar Ápróvad Közlemények 13.

<https://anzdoc.com/a-ragadozo-gazdalkodas-elméleti-alapjai-a-roka-vulpes-vulpes.html>

<http://bacsvadasz.info/wp-content/uploads/2010/10/css-ozgazdalkodas.pdf>

http://vadgazdalkodas.emk.nyeme.hu/oktatasi_segedletek/Nagyelo3_elohelyfejlesztes.pdf

http://www.vmi.szie.hu/news/Celkeresztben_az_ozgazd.-Vadaszlap-2010.05..pdf

http://vmi.szie.hu/tananyagok/tananyag/integralt_aprovad/Int_aprovad_vizivad.pdf

http://vmi.szie.hu/tananyagok/tananyag/integralt_nagyvad/Tananyag/Int_nagyvad_ea_09_gim1.pdf

http://vmi.szie.hu/tananyagok/tananyag/integralt_nagyvad/Tananyag/Int_nagyvad_ea_10_dam.pdf

<http://www.vmi.info.hu/tananyagok/tananyag/nagyvadgazdalkodas/EA/NVG-10-Oz-b.pdf>

<http://www.vmi.info.hu/tananyagok/tananyag/nagyvadgazdalkodas/EA/NVG-11-VD.pdf>

<http://www.vmi.info.hu/tananyagok/tananyag/nagyvadgazdalkodas/EA/NVG-12-Muflon.pdf>